

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

29 Şubat 2008

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ **1466**
KONU:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Eskişehir Milletvekili Sayın Fehmi Murat SÖNMEZ tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/1842 esas sayılı **yazılı soru önergesinde** yer alan hususlara ilişkin Özelleştirme İdaresi Başkanlığını ilgilendiren sorulara verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur:

Türkiye şeker sanayi tarıma dayalı sanayiinin en önemli ve en başarılı örneği olarak kabul edilmektedir. 450 bin şeker pancarı üreticisi aileyi ve 30 bin civarında sektör çalışanını doğrudan ilgilendirmektedir. Şekerpancarı üretimi Türk çiftçisinin en önemli gelir kaynaklarından birisidir. Türk tarımı ve çiftçisi açısından büyük önem arzeden şeker sanayinde özelleştirme 2000 yılından bu yana ülke gündeminde. Bu süreçte Amasya, Kütahya ve Adapazarı şeker fabrikalarındaki kamu hisseleri satılmıştır. Bor, Ereğli ve Ilgın Şeker Fabrikalarının özelleştirilmesi için ise 2006 yılı içinde ihale ilanına çıkmış ancak ihale 27.11.2006 tarihinde iptal edilmiştir. Kamuoyunda bu ihale ilanının iptalinde 2007 yılında yapılacak genel seçimlerin etkili olduğu görüşü hakimdir. Yapılan genel seçimlerin arkasından Özelleştirme Yüksek Kurulunun (ÖYK) 08.10.2007 tarihli 2007/57 sayılı kararı ile Şeker Fabrikalarının özelleştirilmesinin iki yıl içinde tamamlanması kararlaştırılmıştır. Bu bağlamda;

SORU 1- Yapılacak özelleştirmelerde, özelleştirilecek Fabrikaların üretimlerine devami garanti edilecek midir?

CEVAP 1- Ülkemizde, şeker rejimi; 4634 sayılı Şeker Kanunu hükümleri doğrultusunda düzenlenmektedir. Aynı zamanda özelleştirmeye imkân sağlayacak hukuki alt yapısının hazırlanması ilke olarak benimsenen Kanunun amacı; yurt içi talebin yurt içi üretimle karşılanmasına ve gerektiğinde ihracata yönelik olarak Türkiye’de şeker rejimini, şeker üretimindeki usul ve esaslar ile fiyatlandırma, pazarlama şart ve yöntemlerini düzenlemektir. 4634 sayılı Kanun çerçevesinde Türkiye’nin şeker ihtiyacı Şeker Kurumu tarafından belirlenmekte ve bu doğrultuda sektörde faaliyet gösteren tüm şirketlere kota tahsis edilmektedir.

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (TÜRKŞEKER)’nin özelleştirilmesinde ülkemizin şeker ihtiyacının dâhili üretim ile sürdürülmesi en önemli husus olup Kanunun amacı doğrultusunda iç talebi ve güvenlik stokunu riske etmeksizin, üretmeye yeterli kurulu kapasitenin faal tutulması üzerinde hassasiyetle durulmaktadır.

Ayrıca, şeker fabrikalarının özelleştirilmesi ile şeker sektörünün gelecekteki yapısında; arz talep dengesinin bozulmaması, istikrarlı büyüme hızına kavuşturulması, dışa bağımlılık yaratılmaması, üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması, minimum maliyetle maksimum verimlilik elde edilerek rekabet gücünün artırılması, pancar üreticilerinin ve sektör çalışanlarının mağdur edilmemesi, vatandaşımıza makul fiyattan şeker arzı, özelleştirmeden beklenen ekonomik ve sosyal faydanın sağlanması hedeflenmektedir.

/..

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 1466
KONU:

29 Şubat 2008

-2-

SORU 2- Şeker Fabrikalarının özelleştirilmesi ülkemizdeki şekerpancarı tarımı üzerinde nasıl bir etki yapacaktır? Geçimini şekerpancarı üretiminden sağlayan üreticilerimiz için alternatifler düşünülmüş müdür? Örneğin Eskişehir'de 2006-2007 kampanya döneminde 12.448 ha alanda şekerpancarı üretimi yapan 11 bin çiftçi ailesinin tamamı Şeker Fabrikasının özelleştirilmesinden sonra bu faaliyetine devam edebilecek midir?

CEVAP 2- Ülkemizin şeker üretimindeki ana politikası, yurtiçi talebin, yurtiçi üretimle karşılanması şeklinde belirlenmiştir. Şeker Fabrikalarının kurulu kapasitesi ülke şeker ihtiyacını karşılayacak düzeydedir. Şeker üretimi açısından ön sıralarda yer alan Eskişehir Şeker Fabrikasının özelleştirilmesi durumunda, ülkemiz şeker ihtiyacının temini açısından faaliyetini devam ettirmesi önem arz etmektedir. Konum itibarıyla verim ve kalite açısından pancar tarımına elverişli olan bu yörede bugün olduğu gibi gelecekte de pancar tarımı sürdürülecektir.

SORU 3- 2006 yılında özelleştirilmesi için ihale ilanına çıkılan Bor, Ereğli ve Ilgın Şeker Fabrikalarının ihalesinin 2007 seçimleri nedeniyle iptal edildiği iddiaları doğru mudur? ÖYK kararı ile özelleştirilmesi kararlaştırılan Şeker fabrikalarının yaklaşan yerel seçimler nedeniyle de satışının iptali düşünülmekte midir?

CEVAP 3- 2006 yılında özelleştirilmesi için ihale ilanına çıkılan Bor, Ereğli ve Ilgın Şeker Fabrikalarının ihalesi; ülkemiz şeker sektörü çalışmalarının etkili ve sürdürebilir bir şeker endüstrisinin gelişmesi, rasyonelleşmesi, özelleştirilmesi planlanan şeker fabrikalarının satışı sonrasında rekabet ortamının yaratacağı katkı göz önünde bulundurularak ve TÜRKŞEKER'in topluca değerlendirilmesini teminen Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK)'nin 27.11.2006 tarihli ve 2006/94 sayılı kararı ile iptal edilmiş ve bu karar da dikkate ÖYK'nin 08.10.2007 tarih ve 2007/57 sayılı kararı ile TÜRKŞEKER'deki kamu hisselerinin özelleştirme programına alınmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar 09.10.2007 tarih ve 26668 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. TÜRKŞEKER ÖYK Kararı tarihi itibarıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

SORU 4- Arıtma tesisi bulunmayan şeker fabrikalarında, özelleştirildikten sonra alıcılar tarafından arıtma tesisi yapılmasının sağlanması düşünülmekte midir? Örneğin Eskişehir Şeker Fabrikasında henüz tamamlanmamış olan arıtma tesisinin özelleştirildikten sonra tamamlanması ve işletmeye alınması garanti edilecek midir?

CEVAP 4- 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 5491 sayılı Kanun'la değişik 11. Maddesi uyarınca "her türlü üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler, yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, atıklarını arıtma veya bertaraf etmekle yükümlü" kılınmışlardır.

/..

7/1842

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ **1466**
KONU:

29 Şubat 2008

-3-

Bu nedenle, şeker fabrikaları da üretim sonucu oluşan atık sularının kirlilik parametrelerini yönetmeliklerde öngörülen limit değerlerine kadar arıttıktan sonra deşarj etmek zorundadırlar. Dolayısıyla, şeker fabrikalarının özelleştirilmesi halinde de, atık su arıtım tesislerinin işletilmesi yasal bir yükümlülüktür. Bu bağlamda, atık su arıtım tesisi bulunmayan şeker fabrikalarına da, yatırım ödeneklerinin elverdiği ölçüde arıtım tesisi yapılması planlanmaktadır.

Eskişehir Şeker Fabrikası için atık su arıtım tesisi kurulması 2008 yılı yatırım programı kapsamında olup 4 milyon 600 bin YTL ödenek talep edilmiştir.

SORU 5- Özelleştirme nedeniyle işini kaybeden işçiler 657 sayılı kanunun 4/C maddesine göre çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında son derece düşük gelir ve olanaklarla geçici olarak istihdam edileceklerdir. Yani şu andaki konumlarından daha geri bir konuma geleceklerdir. Şeker Fabrikalarında çalıştıkları sürede daha iyi gelir elde ettikleri için belirli yaşam standardına sahip olan bu işçilerin mağdur olmamaları için başka alternatifler düşünülmekte midir?

CEVAP 5- Daha önce gerçekleştirilen özelleştirmeler nedeniyle iş sözleşmesi sona erdirilen işçiler için herhangi bir hukuki düzenleme bulunmazken 20.10.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2004/7898 sayılı Kararname ile 01.01.1992 tarihinden itibaren özelleştirme nedeniyle iş sözleşmesi sona erdirilenler kamu kurum ve kuruluşlarına geçici personel olarak yerleştirilmişlerdir. Bu uygulamadan yararlanan işçi sayısı şu an itibarıyla 17.843’tür.

SORU 6- Eskişehir Şeker Fabrikası kentin genişlemesi sebebiyle artık şehir yerleşim alanı içerisinde yer almaktadır. Bu yüzden Fabrika arazisinin değişim değeri çok yükselmiştir. Fabrikanın özelleştirilmesiyle birlikte arazisinin ranta feda edilmemesi için gerekli önlemler alınmakta mıdır? Örneğin bazı özelleştirme uygulamalarının sonunda görüldüğü gibi özelleştirildikten sonra fabrikanın kapatılıp ya da sökülüp başka bir yere nakledilmek suretiyle, yerine iş merkezi ya da konut yapımı gibi değişik tasarruflar gündeme gelecek midir?

CEVAP 6- Eskişehir Şeker Fabrikası arazisinin bir kısmı T.C. Kültür Bakanlığı Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 21.12.2001 tarih, 143 sayılı toplantısında aldığı 21.12.2001-1711 sayılı kararı ile sit alanı olarak ilan edilmiştir.

Diğer taraftan;

- Fabrika arazisinin askeri bölge civarında olması nedeniyle, 25565 sayılı Askeri Yasa gereği,
- Doğalgaz boru hattının geçtiği güzergâhta irtifak hakkının oluşması,
- TÜRKŞEKER bünyesinde bulunan Şeker Enstitüsünce kullanılan araziye Milli Savunma Bakanlığınca kamulaştırma şerhi konulması,

/..

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

29 Şubat 2008

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ **1466**
KONU :

-4-

• Yaklaşık 35 bin metrekarelik arazinin 10 yıl süre ile TEMA Vakfına kiraya verilmiş olması,
söz konusu araziler üzerinde yeni inşaat yapılmasını ve/veya mevcutların tadilatını mümkün kılmamaktadır.

Bununla birlikte, halen devam eden çalışmalar ve yerinde yapılan inceleme ve tespitler çerçevesinde; şeker üretim faaliyetlerinin temini esas olmak üzere varlıklar bağlamında her türlü etüt çalışmaları sürdürülmektedir. Türkşekerin fabrika ve diğer varlıklarının özelleştirilmesi çalışmaları bu değerlendirmeler çerçevesinde sürdürülecektir.

SORU 7- Eskişehir Şeker Fabrikasının 2007 yılında 31 milyon YTL kar ettiği geçtiğimiz günlerde fabrika müdürü tarafından kamuoyuna açıklanmıştır. 2008 yılında artan kotasıyla daha fazla kar edeceği beklenmektedir. 1933 yılında bizzat Ulu Önder ATATÜRK tarafından açılan ve karlı durumda olan Eskişehir Şeker Fabrikasının özelleştirme kapsamından çıkarılması düşünülmekte midir?

CEVAP 7- Eskişehir Şeker Fabrikası, 2007 yılında olduğu gibi geçtiğimiz yıllarda da bilançosunu karla kapatmıştır. Zarar eden şeker fabrikalarının özelleştirme programına alınıp kar eden fabrikaların programdan/kapsamdan çıkarılarak kamu fabrikası olarak kalması gibi bir durum söz konusu değildir.

Ülkemizde özelleştirme işlemleri 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir. Eskişehir Şeker Fabrikasının özelleştirilmesi de TÜRKŞEKER'e ait diğer şeker fabrikaları ile birlikte bir bütün içinde değerlendirilmekte ve özelleştirme işlemleri sonucu sektörün rekabete açılarak daha etkin ve verimli çalışır hale gelmesi hedeflenmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini takdir ve tensiplerinize arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı